

Puoluehallituksen Helsingissä 8.11.2017 hyväksymä Vasemmistoliiton ulko- ja turvallisuuspoliittinen ohjelma:

Suomen turvallisuus rakennetaan yhdessä

Johdanto: Turvallisuuden kivijalat

Isänmaallisuus ei sulje ketään ulkopuolelle

Kestävä ja tasa-arvoinen yhteiskunta ei synny itsestään vaan se on rakennettava yhdessä. Jos haluamme maailman ilman sotaa, sortoa, puutetta ja eriarvoisuutta on meidän aktiivisesti työskenneltävä ihmisoikeuksien, tasa-arvon, tuloerojen kaventamisen ja eriarvoisuuden vähentämisen puolesta. Ja päinvastoin, mitä eriarvoisemmassa maailmassa me elämme sitä enemmän konfliktin uhka varjostaa meitä. Mitä demokraattisempia valtiot ovat, ja mitä enemmän maailmassa on demokraattisia valtioita, sen turvatumppia ovat sekä yhteiskuntarauha että maailmanrauha.

Vasemmisto on kansanvaltaa edistävä liike. Yhteinen hyvä edellyttää, että valta jakautuu tasaisesti harvainvallan sijaan. Tarjoamalla jokaiselle elämän perusedellytykset asunnosta ja terveydenhuollosta ruokaan, sekä antamalla kaikille mahdollisuuden koulutukseen maailma voi parhaiten hyödyntää ihmiskunnan voimavarat ja selvitä yhdessä tulevista haasteista. Turvallisuus nivoutuu tiukasti vasemmistolaisuuden ytimeen. Tasa-arvoinen ja demokraattinen maailma ilman valtavia tuloeroja, koulutuseroja tai sortoa on myös nykyistä turvallisempi maailma.

Suomen turvallisuus tulee Vasemmistoliiton käsityksen mukaan rakentaa neljälle kivijalalle:

(1) Pohjoismainen hyvinvointimalli. Tasa-arvoinen ja demokraattinen yhteiskunta hyvinvointipalveluineen vahvistaa osallisuutta sekä ihmisten keskinäistä luottamusta ja edistää vakaata kehitystä. Tällainen yhteiskunta koetaan myös puolustamisen arvoiseksi.

(2) YK:n peruskirjaan pohjaava kansainvälinen järjestelmä ja aktiivinen ulkopoliittikka. Kansainvälisen oikeuden vahvistaminen, päivittämällä ja kehittämällä kansainvälistä sopimusjärjestelmää, kansainvälisen talousjärjestelmän oikeudenmukaisuuden lisääminen, ihmisoikeussopimusten noudattaminen, kehitysyhteistyö, kriisinhallinta, aseidenriisunta, sekä pidättyväinen asevientipoliittikka edistävät rauhaa. Suomi vaikuttaa Euroopan unionissa ja tukee Pohjoismaista yhteistyötä.

(3) Sotilaallinen liittoutumattomuus on Suomelle vakautta edistävä ratkaisu. Se mahdollistaa Suomelle kokoaan suuremman roolin kansainvälisen rauhan edistäjänä. Pidämme yllä toimivia suhteita naapurimaihin, emmekä salli, että Suomen aluetta käytetään vihamielisiin tarkoituksiin niitä vastaan.

(4) Ilmastonmuutoksen torjuminen ja kestävä kehitys on elämän edellytys maapallolla. Turvallinen yhteiskunta on mahdollinen vain jos vastataan ilmastonmuutoksen sekä luonnonvarojen riittävyyden haasteeseen ja pidetään elinympäristö elinkelpoisena.

Maailma on 2020-luvulle tultaessa voimakkaasti keskinäisriippuvainen ja verkottunut. Talouselämä, tiedonvälitys ja kulttuuri ovat valtioiden rajat ylittäviä, mutta demokraattinen päätöksenteko ja sääntely sekä kansainväliset sopimukset ihmisten ja ympäristön suojaksi seuraavat parhaimmillaankin viiveellä. Rauhan edistäminen on ennen kaikkea kansainvälisten rakenteiden ja instituutioiden toimivuutta ja vahvistamista. Kaikkiin keskeisiin turvallisuusuhkiin vastaaminen - ilmastonmuutoksen torjuminen, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä kehityksen edistäminen, sotien ja niiden aiheuttaman pakolaisuuden estäminen, sekä rajat ylittävän terrorismin ja rikollisuuden torjunta - edellyttää kansainvälisen yhteistyön tiivistämistä.

Taluskriisi, lisääntyvä pakolaisuus sekä autoritäärinen kehitys Venäjällä ja muualla Euroopassa ovat kiristäneet yhteiskunnallista ilmapiiriä. Rasismia, vihapuhetta ja poliittista väkivaltaa lietsotaan kansallismielisyyden nimissä. Usko voimapolitiikkaan ja asevaraiseen turvallisuuteen on kasvanut, ja luottamus kansainväliseen sopimusvaraiseen turvallisuusjärjestelmään on heikentynyt muutaman viimeisen vuoden aikana.

Suomi vaikuttaa Euroopan unionissa ja globaalisti tasa-arvon, ihmisoikeuksien kunnioittamisen, oikeudenmukaisen tulonjaon sekä monenkeskeisen yhteistyön puolesta. Uhkakuvien korostamisen sijaan Suomi tarvitsee tulevaisuuden näkymiä paremmasta maasta ja maailmasta. Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan pitää tunnistaa uhkakuvat, mutta samalla on pidettävä kirkkaana mielessä omat tavoitteet. Vasemmiston tulevaisuuden kuva Suomelle on kansainvälisesti vastuullinen Suomi, joka harjoittaa itsenäistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ja rakentaa ihmisten Eurooppaa ja maailmaa.

1. luku: Globaali näkymä

Kansainvälisesti vastuullinen Suomi

Parasta rauhantyötä on eriarvoisuuden poistaminen ja kestävä kehityksen edistäminen niin maiden sisällä, Euroopassa kuin maailmanlaajuisesti. Suomen on tuettava YK-järjestelmää ja siihen pohjautuvaa kansainvälistä oikeusjärjestystä. On vahvistettava avoimia kansainvälisiä yhteisöjä kansallisvaltioihin käpertymisen sijaan. On edistettävä aseidenriisuntaa sekä konfliktien rauhanomaista ratkaisua ja niiden ennalta ehkäisyä.

Geopoliittiset voimasuhteet ovat muuttuneet merkittävästi ja eri mittareilla ja alueilla on eri valtasuhteita. Samalla Kiina ja monet kehittyvät maat ovat vahvistuneet taloudellisesti ja poliittisesti. Myös poliittisten ja taloudellisten yhteistyöalueiden merkitys on korostunut kansainvälisessä politiikassa. Suhteellista asemaansa menettäneiden suurvaltojen Yhdysvaltojen ja Venäjän tulevaisuuteen ja keskinäisiin suhteisiin liittyy suurta epävarmuutta ja turvallisuusriskejä. Venäjä on turvautunut etupiirijatteluun ja voimapolitiikkaan lähialueillaan. Venäjän ja Naton välinen asevarustelu ja vastakkainasettelu on kiihtynyt myös Itämeren alueella. Euroopan unionin jäsenmaissa kasvava nationalismi ja Brexit ovat heikentäneet unionia ja sen kykyä kaikkia jäsenmaita koskeviin yhteisiin päätöksiin. Ilmastonmuutos ja huoli luonnonvarojen riittävydestä lisäävät epävakautta tta monin paikoin Lähi-idässä, Afrikassa ja Aasiassa.

Kansantalouksien kehityksen eritahtisuudesta on tullut ongelma, joka vaatii globaalia sääntelyä. Tuotanto ja kulutus kiinnittyvät yhä voimakkaammin tietoverkkoihin, jotka ovat haavoittuvia. Turvallisuutta heikentävät sääntelemättömän talouden ja sääntelemättömien pääomaliikkeiden vahingolliset vaikutukset ilmastolle, ympäristölle, ihmisoikeuksille ja kansainväliselle tulojaolle.

Epävarmaa tulevaisuutta vakauttaa maailman maiden voimakas keskinäisriippuus. Valtioiden välisten laajamittaisten sotien todennäköisyys on pieni, sillä sodankäynnin poliittinen ja taloudellinen hinta on valtava. Sen sijaan informaatioaika ja valtioista riippumaton verkottuminen sekä riippuvaisuus tuottavat uudentyyppisiä konflikteja ja mahdollisuuksia painostus- ja vaikuttamistoimiin. Kansainvälisissä konflikteissa korostuvat sotilaallisten keinojen ohella nimenomaan informaatiovaikuttaminen ja taloudellinen painostaminen, eli hybridisodankäynti.

Vakavimmat ja pitkittyneet sodat ovat sisällissotia, joihin sekoittuu ulkovaltojen intressejä. Syyrian sisällissota on 2000-luvun vaikeimpia inhimillisiä kriisejä, ja sillä on merkittäviä globaaleja vaikutuksia. Arabikeväänä 2011 demokratialiikkeenä alkanut kansannousu muuttui pitkittyneeksi sodaksi ilman voittajia. Syyrian sodassa kaikki osapuolet ovat syyllistyneet vakaviin ihmisoikeusrikkomuksiin. Syyrian sodasta on tullut myös Yhdysvaltojen ja Venäjän intressien taistelukenttä. Venäjän mukaantulo sotaan syksyllä 2015 on kääntänyt Syyrian sodan voimasuhteita al-Assadin hyväksi. Yhdysvallat liittolaisineen on puolestaan tehnyt pitkään ilmaiskuja Isisiä vastaan ja antaa sotilaallista tukea kurdeille, jotka pitävät hallinnassaan laajaa aluetta Pohjois-Syyriassa. Sisällissota on johtanut katastrofiin, jonka seurauksena miljoonat syyrialaiset ovat humanitaarisen avun tarpeessa ja joutuneet pakenemaan Syyriasta. Tämä on tuonut Eurooppaan runsaasti pakolaisia ja turvapaikanhakijoita, joka on näkynyt osana Euroopan pakolaiskriisiä. Terroristijärjestö Daesh (ISIS) levittäytyi Eurooppaan jouduttuaan ahtaalle tukialueillaan Syyriassa ja Irakissa. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja presidentti Bashar al-Assadin hallinto on vahvistunut Venäjän sotilaallisella tuella. Kurdien demokratialiikkeet edustavat myönteistä kehitystä.

Israelin-Palestiinan yhä jatkuva konflikti on jäänyt sivuosaan kansainvälisen yhteisön kiinnittäessä huomionsa muihin konflikteihin. Rauhan edellytyksenä on miehityksen ja siirtokuntien lakkauttaminen sekä apartheidin lopettaminen ja kaikkien alueen asukkaiden tasavertaiset ihmisoikeudet.

Vasemmistoliiton tavoitteita:

(1) Suomi harjoittaa aktiivista ja aloitteellista, laajaan kansainväliseen yhteistyöhön pohjautuvaa, sotilaallisen jännityksen vähentämistä ja rauhantyötä korostavaa ulkopoliittikkaa. Kansainvälistä oikeutta vahvistetaan ja vastustetaan suurvaltojen pyrkimystä kohti keskinäistä sopimista ohi kansainvälisen oikeuden. Suomi toimii aktiivisesti ja aloitteellisesti sekä YK:n että Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö Etyjin rauhan- ja turvallisuusrakenteiden vahvistamiseksi.

(2) Suomi toteuttaa johdonmukaisesti YK:n hyväksymää kestävä kehityksen Agendaa 2030 kohti taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävä tulevaisuutta ja maailman suurten ongelmien ratkaisuja. Kehitysyhteistyörahoitusta lisätään ja edetään kohti 0,7 %

bruttokansantuoteosuutta. Johdonmukaisen kehityspolitiikan varmistamiseksi säädetään kehitysyhteistyölaki.

(3) Talouden kansainvälisyys edellyttää oikeudenmukaisen sääntelyn vahvistamista. Suomi tukee verotuksen ja maailmankaupan kysymysten nostamista YK:n agendalle. Kaupassa, pääomaliikkeissä, verotuksessa, työoloissa sekä ympäristön suojelussa ei tule sallia riistosuhteita. Suomi torjuu teollisuusmaiden sanelemia ja pääoman ehdoilla tehtyjä, kariutuneen TTIP:n kaltaisia alueellisia ratkaisuja. Veroparatiisit on suljettava.

(4) Suomi tukee pyrkimyksiä Syyrian konfliktin rauhanomaiseen ratkaisuun ja antaa humanitaarista apua alueen sodasta kärsiville ihmisille. Kaikki Syyrian demokraattiset voimat on hyväksyttävä rauhanneuvotteluiden osapuoliksi. On tuettava Rojavan ja Pohjois-Syyrian federaation pyrkimyksiä rakentaa demokraattista yhteiskuntaa.

(5) Suomi ei käy asekauppaa sellaisten maiden kanssa, jotka ovat sodassa, konfliktialueita tai polkevat ihmisoikeuksia, kuten Saudi-Arabia, Turkki, Yhdistyneet Arabiemiraatit, Israel. Suomi ajaa aktiivista aseidenriisuntaa ja liittyy rypäleuseiden kieltosopimukseen. Suomi allekirjoittaa ydinaseet kieltävän sopimuksen.

(6) Suomi osallistuu nykyistä aktiivisemmin rauhanturvaamiseen ja siviilikriisinhallintaan. Suomelle luontevia ovat YK-johtoiset operaatiot. Sotilasliitto Naton kyky kestävän rauhan rakentamiseen on osoittautunut heikoksi. Naton operaatiot ovat toimineet usein Yhdysvaltojen ja sen liittolaisten voimapolitiikan välineinä. 2000-luvun "terrorismin vastaisen sodan" virheitä ei tule toistaa.

(7) Suomi tunnustaa Palestiinan ja Länsi-Saharan valtiot. Palestiinan rauhan edellytyksenä on Israelin luopuminen kansainvälisen oikeuden vastaisesta miehityksestä ja siirtokunnista.

2. luku: Euroopan turvallisuus

Rakennetaan ihmisten Eurooppaa

Euroopan unioni on Suomen kannalta keskeinen kansainvälinen yhteisö. Jos EU:n politiikan suuntaa ei muuteta sosiaalisia oikeuksia ja demokratiaa lisäävään suuntaan kasvava tyytymättömyys, epäluottamus ja kansallismielisyys tulee johtamaan unionin merkityksen vähenemiseen.

Vuonna 2008 alkanut kansainvälinen talouskriisi ja sitä seurannut eurokriisi veivät Euroopan unionia huolestuttavaan suuntaan. Yhteisvaluutan valuvikoja yritettiin ratkaista rajun leikkauspolitiikan avulla, mikä pahensi sosiaalisia ja taloudellisia ongelmia. Euroalue siirtyi pitkittyneeseen hitaan talouskasvun aikaan, mikä on pitänyt työttömyyden korkeana ja vaikeuttanut palveluiden ja tulonsiirtojen rahoitusta. Euroopan unioni ei ole kansalaisten silmissä pystynyt lunastamaan lupauksiaan hyvinvoinnin parantamisesta.

Eurokriisin johdosta tehdyt päätökset ovat sivuuttaneet demokraattiset perusoikeudet kuten oikeuden vaihtaa talous- ja yhteiskuntapolitiikan suuntaa vaaleissa. Tämä on osaltaan luonut kasvualustan oikeistopopulismille ja rasismille.

Euroopan unioni on Suomelle keskeisin kansainvälisen yhteistyön viitekehys. EU:n rooli turvallisuusyhteisönä voi korostua integraation syvetessä. Euroopan unionin kyky kaikkia jäsenmaita hyödyttäviin yhteisiin ratkaisuihin on viime vuosina heikentynyt. Tämä ei korjaannu sotilaallisella yhteistyöllä, vaan EU on säilytettävä sekä suhteessa jäsenmaihinsa että ulkoisesti luonteensa mukaisena "pehmeän voiman" edustajana, joka voi tarjota suotuisaa talouskehitystä vastineeksi rauhasta. EU:n tulisi olla tässä asiassa nykyistä johdonmukaisempi. EU:n militarisointi etäännyttäisi unionia sen alkuperäisestä ideasta rauhanprojektina.

Muuttoliikkeet ovat tosiasia, joka on huomiotava kaikessa politiikassa. Ilmastonmuutos, köyhyys ja sodat Euroopan lähialueilla voivat saada aikaan laajamittaisia muuttoliikkeitä ja pakolaisuutta. Oikeus hakea turvapaikkaa on kansainvälisen pakolaisoikeuden perusta eikä sitä voida poistaa.

Ukrainassa käydään matala intensiteetin sota, jota osapuolten tulitaukorikkomukset ylläpitävät. Vaikka Ukrainan kriisistä ei aiheudu Suomelle suoraa turvallisuusuhkaa, Suomen tulee sekä osana EU:ta että omin toimin tukea kestävää rauhaa Ukrainassa. Venäjän voimatoimia ja kansainvälisen oikeuden loukkauksia Krimillä ja Itä-Ukrainassa ei voida hyväksyä. Pakotteet Venäjää vastaan eivät ole tuoneet rauhaa, mutta niitä ei voida poistaa niin kauan kuin Minskin sopimuksen ehtoja ei ole täytetty.

Pitkällä aikavälillä Venäjä on saatava takaisin eurooppalaiseen yhteistyöhön. Tämä edellyttää paitsi ratkaisua Ukrainan kriisiin, myös EU:n oman uskottavuuden palauttamista myönteisenä projektina. Venäjän, kuten myös Ukrainan, on ratkaistava maidensa sisäiset epätasa-arvoon, demokratian puutteisiin, ihmisoikeuksiin ja korruptioon liittyvät vakavat ongelmat.

Venäjän ja Naton välinen vastakkainasettelu on kiihdyttänyt asevarustelua koko Euroopassa. Kiihtyvän asevarustelun sijaan suurvaltojen resurssit ja poliittiset voimavarat olisi saatava ohjattua suurten globaalien haasteiden ratkaisemiseen. Turkki on etäänntynyt oikeusvaltion ja demokratian arvoista. Euroopan maat eivät voi katsoa läpi sormien maan opposition ja vapaan median tukahduttamista väkivalloin, etnistä syrjintää ja vainoa sekä Turkin voimapolitiikkaa lähialueillaan.

Vasemmistoliiton tavoitteita:

(1) Oikeistopopulismia ja rasismia nousua vastustetaan vahvistamalla hyvinvointivaltiota, torjumalla työttömyyttä, sekä satsaamalla koulutukseen ja sivistykseen.

(2) Suomi osaltaan pyrkii vahvistamaan Euroopan unionia tasa-arvoa, ihmisoikeuksia ja ympäristön suojelua edistävänä yhteisönä. Sosiaaliset oikeudet, ympäristöongelmien ratkaisu ja ihmisten hyvinvointi nostetaan markkinavapauksien sijaan EU:n politiikan keskiöön. Poliittinen suunnanmuutos on ainoa tapa palauttaa EU:n legitimitetti ja turvata unionin hyödyllinen olemassaolo.

(3) Euroopan unionia ei pidä käyttää voimapolitiikan tai etupiirijattelun välineenä. Lissabonin sopimukseen sisältyviä jäsenmaiden keskinäisen yhteisvastuun ja avunannon velvoitteita ei tule väärinkäyttää. Suomen on aina itsenäisesti päätettävä avunannon muodosta.

(4) Suomi tukee kestävästä kehitystä ja rauhaa Euroopan lähialueilla, sekä maahanmuuttajien kotoutumista Euroopassa. Pohjoismaissa ei pidä käyttää rajatarkastuksia kuin hyvin poikkeuksellisissa tapauksissa.

(5) Eurooppaa ei pidä jakaa taloudellis-sotilaallis-poliittisiin vaikutuspiireihin, vaan kaikilla mailla tulee olla oikeus päättää itse asioistaan. On korostettava Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö Etyj:n mahdollisuuksia demokratian ja vakauden edistämiseen. Suomi voi omalla esimerkillä osoittaa muille maailman maille demokraattisten uudistusten, hyvinvointivaltion rakenteiden ja kansainvälisen kanssakäymisen hyödyllisyyden.

(6) Pakotteet Venäjää kohtaan pidetään voimassa kunnes Ukrainan kriisiin on saatu Minskin sopimuksen mukainen ratkaisu. Suomi ylläpitää tässäkin asiassa kahdenvälisiä keskusteluyhteyksiä Venäjään.

(7) Turkin ja EU:n yhteistyön tiivistämisen edellytys on demokratiakehityksen suunnan kääntyminen Turkissa. Vangitut opposition kansanedustajat, toimittajat, ja muut poliittiset vangit on vapautettava kiireellisesti.

3.luku: Itämeren alue

Pohjola rauhan ja vakauden edistäjänä

Pohjoismaat ovat Suomelle tärkeä viiteryhmä. Pohjoismaiden monimuotoinen yhteistyö tuo Suomelle turvaa, etenkin kun Euroopan unionin kehityksen suunnasta on epävarmuutta. Tasa-arvoinen yhteiskunta sekä aktiivinen ja aloitteellinen kansainvälinen yhteistyö edistävät rauhaa.

Suomeen ei kohdistu sodan tai sotilaallisen kriisin uhkaa. Suomen pitkä linja, joka ylläpitää sotilaallista liittoutumattomuutta sekä toimivia ja luottamuksellisia suhteita Venäjään sekä muihin naapurimaihin tukee Itämeren alueen vakautta. Turvallisuuttamme vahvistavat eurooppalaisen yhteistyön rakenteet sekä pohjoismainen yhteenkuuluvuus ja yhteistyö.

Venäjän toimet Ukrainassa sekä Venäjän ja Naton välinen asevarustelu ovat lisänneet voimannäyttöjä ja kiristäneet tilannetta myös Itämeren alueella. Kiristynyt ilmapiiri on saanut Suomen ja Ruotsin satsaamaan aseisiin ja tiivistämään sotilaallista yhteistyötään. Molemmissa maissa keskustellaan keskinäisestä puolustusliitosta ja Nato-jäsenyydestä. Suomen ei pidä liittyä sotilasliitto Natoon, sillä seheikentäisi Suomen suhteellisen vakaata turvallisuusympäristöä.

Natolla oli ymmärrettävä paikkansa toisen maailmansodan jälkeen, mutta varsinkin kylmän sodan päättymisen jälkeen Natosta on tullut yhä selvemmin Yhdysvaltojen sekä Euroopan entisten suurvaltojen voimapolitiikan väline. Naton jäsenyys edellyttäessään vastavuoroisuutta merkitsisi Suomen sitoutumista käytännössä sotilasliiton johtovaltion Yhdysvaltojen ulkopolitiikkaan, johon liittyy maailmanrauhan kannalta erittäin suurta epävarmuutta.

Pohjoismainen puolustusyhteistyö, erityisesti Ruotsin kanssa, on Suomelle hyödyllistä ja kannatettavaa silloin, kun saadaan kustannussäästöjä hankinnoissa, kehitetään teollista yhteistyötä ja harjoitetaan tiedonvaihtoa. Osin yhteinen kalusto voi tulla kyseeseen.

Kaikilla Itämeren ympäryksillä on yhteinen intressi pitää tavaroiden ja energian tärkeä kuljetusväylä turvallisena ja vakaana. Alueen maita yhdistää myös Arktisen alueen tulevaisuus, jossa on huomioitava ilmastonmuutoksen ja ympäristönsuojelu huomattavasti nykyistä tiukemmin.

Vasemmistoliiton tavoitteita:

(1) Itämeri on pidettävä sivussa suurvaltojen välien kiristyessä. Suomen pitkä linja sotilaallisesti liittoutumattomana ja aktiivisesti rauhaa edistävää ulkopoliittikkaa harjoittavana maana on säilytettävä.

(2) Vasemmistoliiton mielestä Suomen ei pidä hakea Naton jäsenyyttä. Suomen suhde Natoon ei myöskään ole riippuvainen Ruotsin ratkaisuista, vaan Suomi tekee itsenäisesti päätöksensä. Suomen on myös harkittava tarkkaan Naton kanssa harjoitettavan yhteistyön eri muotojen ja laajuuden tarkoituksenmukaisuutta. Suomen on luovuttava isäntämaasopimuksesta.

(3) Pohjoismaista yhteistyötä ja myös kustannuksia säästävää puolustusyhteistyötä lisätään. Luontevin yhteistyökumppani Suomelle on sotilaallisesti liittoutumaton Ruotsi. Pohjoismaista ja eurooppalaista turvallisuuspoliittista yhteistyötä ei tule ymmärtää polkuna viedä Suomea sotilasliitto Naton jäseneksi. Taloudellisesti perusteltuna voidaan pitää myös sitä Euroopan unionin piirissä tapahtuvaa kehitystä, jolla pyritään lisäämään jäsenmaiden yhteistyötä puolustustarvikehankinnoissa. Suomi päättää hankintayhteistyöstä tapauskohtaisesti, eikä EU:n budjettia pidä käyttää ase-varusteluun.

(4) Suomi harkitsee ja päättää itsenäisesti EU:n Lissabonin sopimuksen mukaisen keskinäisen avunannon ja yhteisvastuun perusteella annettavan avun muodoista ja laajuudesta. On tärkeää ymmärtää, että sellaiseen harkintaan voidaan joutua vain erittäin poikkeuksellisissa oloissa.

(5) Venäjän ja sen talouden asiantuntemusta Suomessa on aktiivisesti ylläpidettävä, sillä se palvelee Suomen omaa etua. Venäjän näkemysten tunteminen ja huomioon ottaminen ei tarkoita niiden jakamista.

(6) Ahvenanmaan demilitarisointi on vakautta ja rauhaa tukeva pysyvä ratkaisu, jota ei pidä pyrkiä muuttamaan.

(7) Arktisen alueen luonnonvarojen riisto tulee estää ja ottaa kansainvälisten neuvottelujen tavoitteeksi koko alueen kattava luonnonsuojelualue.

4. luku: Puolustuspolitiikka

Nykyaikainen armeija katsoo tulevaisuuteen

Suomen turvallisuus ei ole ensisijaisesti asevaraista. Turvallisuus syntyy tasa-arvoisesta yhteiskunnasta ja johdonmukaisesta rauhanpolitiikasta. Asevelvollisuusjärjestelmän on kohdeltava kaikkia kansalaisia yhdenvertaisesti.

Itsenäinen ja uskottava puolustus sekä sen ylläpitäminen on keino ennaltaehkäistä aseellinen toiminta Suomea vastaan. Sodan kuva on muuttunut, valmistautuminen laajamittaisen ja pitkittyneen sodan käymiseen ei ole nykyaikaiselle valtiolle tarkoituksenmukaista.

Puolustusvoimien tehtävä on Suomen itsenäisyyden puolustaminen sekä osallistuminen YK:n peruskirjan mukaisiin rauhanturvatehtäviin. Puolustusvoimien resurssit tulee mitoittaa näistä lähtökohdista. Armeijan kaluston uusimista tarvitaan, mutta Suomen ei tule osallistua varustelukierteeseen tai provosoitua mielenosoituksellisiin voiman näyttöihin.

Kalustohankinnat pitää tehdä kansallisen edun näkökulmasta eikä esimerkiksi Nato-yhteensopivuuden ehdoilla. Ilmavoimien ja merivoimien suurhankinnoilla on vaikutus sotilaallisen suorituskyvyn, ulkopoliittisen ja teollisen yhteistyön suunnan, sekä kotimaisen työllisyyden kannalta. Hankinnoista ei siksi tule päättää ainoastaan sotilaallisin perustein.

Rauhanturvaaminen ja kriisinhallinta tukevat kansainvälistä turvallisuutta ja paikallisesti siviilien suojelua. Siviilikriisinhallinnan ja rauhanrakentamisen tulee olla kaikessa kriisinhallinnassa ensisijaista, sotilaallisen kriisinhallinnan tehtävä on luoda edellytyksiä siviilikriisinhallinnalle. Sotilaalliseen kriisinhallintaan osallistumisen perusteluna ei saa olla vain Suomen puolustusvoimien ammatillisten kokemusten kartuttaminen. Suomen harjoittamaa sotilaskoulutusta ei myöskään tule nähdä ensisijassa vientituotteena, vaan osana kriisinhallintaa ja sen legitimejä tavoitteita. Suomen on omassa ulko- ja turvallisuuspolitiikassaan edistettävä YK:n päätöslauselma 1325, Naiset ja rauha, toteutumista.

Asevelvollisuusjärjestelmää on uudistettava lähtökohtana perustuslakiin kirjattu maanpuolustusvelvollisuus, joka koskee kaikkia sukupuolia yhdenvertaisesti. Nykyinen, yhä valikoivampi asevelvollisuus ei tarjoa eri ihmisille riittävästi sopivia ja mielekkäitä yhteisvastuuseen osallistumisen muotoja. Vasemmistoliiton asevelvollisuusmalli sisältää ainekset nykyaikaisemmaksi, tasa-arvoisemmaksi ja tehokkaammin uusiin uhkiin vastaavaksi järjestelmäksi.

Aseellinen sotilaskoulutus tulee palauttaa yksinomaan puolustusvoimien tehtäväksi, eikä ulkoistaa Maanpuolustuskoulutuksen (MPK) kaltaiselle vapaaehtoiselle reserviläisjärjestölle. Vapaaehtoisille organisaatioille ei tule antaa viranomaisille kuuluvia tehtäviä.

Puolustuspolitiikka kaipaa demokratisointia ja tasa-arvon tietoista edistämistä. Eduskunnan asemaa puolustuspolitiikassa on vahvistettava turvaamalla tiedonsaanti kaikissa ja päätöksenteko merkittävässä asioissa. Puolustuspoliittista keskustelua ei saa jättää sotilashenkilöiden yksinoikeudeksi. Sotilaiden näkemysten rinnalle tarvitaan keskustelun monipuolistamiseksi laajempaa yhteiskunnallista kokonaisnäkemystä.

Vasemmistoliiton tavoitteita:

(1) Puolustusmäärärahoja ei sidota mihinkään indeksiin, joka automaattisesti korottaisi menoja joka vuosi, vaan niiden mitoituksessa otetaan huomioon myös muun yhteiskunnan tarpeet.

(2) Asevelvollisuutta kehitetään nykyajan tarpeiden mukaan lisäten valinnanvapautta ja tasa-arvoa valmiusvelvollisuusmallilla, ei siirtymällä kohti ammattiarmeijaa. Valmiusvelvollisuus

kohtelee kaikkiin sukupuoliin kuuluvia tasapuolisesti. Aseistakieltäytymisen rangaistuksia ja siviilipalveluksen kestoa lyhennetään, eikä aseista kieltäytymistä rangaista vankeudella.

(3) Ilmavoimien hävittäjähankinnan mielekkyys ja laajuus avataan kriittiseen ja avoimeen kansalaiskeskusteluun. Hankinnan aikataulusta ja laajuudesta joustetaan taloustilanteen mukaan. Aiempien hankintaprosessien virheistä otetaan oppia. Hankinnoissa painotetaan sotilaallisen suorituskyvyn lisäksi kotimaista työllisyyttä, huoltovarmuutta ja puolustuspoliittisen yhteistyön suuntaa. Hornetien suorituskyvyn korvaamiseen etsitään kustannustehokkaimmat keinot, ja hankittavien hävittäjien lukumäärä mitoitetaan tiukasti puolustuksellisten tarpeiden mukaan.

(4) Suomi osallistuu vain YK:n peruskirjan mukaisiin rauhanturva- ja kriisinhallintaoperaatioihin. Suomen itsenäisyyden puolustamisen ja rauhanturvaamisen lisäksi puolustusvoimien henkilökuntaa ei tule velvoittaa muunlaisiin operaatioihin.

(5) Puolustuspolitiikasta päätetään demokraattisesti laajan kansalaiskeskustelun kautta. Eduskunnan asemaa vahvistetaan.

(6) Sotilaskoulutuksen tarkoitus on turvata maanpuolustuksen ja rauhanturvaamisen tarpeet. Sotilashenkilöiden siirtyminen kansainvälisen aseteollisuuden lobbareiksi estetään määräraikaisten karenskien avulla.

5. luku: Sisäinen turvallisuus

Turvallinen yhteiskunta kasvaa tasa-arvosta

Sisäinen turvallisuus on nähtävä laajemmin kuin vain poliisin ja muiden viranomaisten valtuuksina ja toimintakykynä. Kansalaisten vapauksia ja perusoikeuksia on vahvistettava ilman kohtuutonta kontrollin ja valvonnan lisäämistä.

Turvallisuutta edistävät demokraattinen päätöksenteko, vahva sopimusyhteiskunta ja luottamus työmarkkinoilla, hyvinvointivaltion palvelut ja vakaa toimeentulo. Hyvinvointivaltio sekä sosiaalisesti ja taloudellisesti tasa-arvoinen hyvinvointiyhteiskunta ovat sisäisen turvallisuuden kivijalat.

Äärioikeisto hyökkää demokratian ja oikeusvaltion keskeisiä instituutioita vastaan ja uhkaa ihmisten perusoikeuksia. Viha- ja valeutissivustot sekä aggressiiviset nettikeskustelijat heikentävät mahdollisuuksia käydä demokratialle välttämätöntä avointa yhteiskunnallista keskustelua. Kansalaisten perusoikeudet uhkaavat kaventua kyberuhkien ja informaationsodankäynnin vuoksi.

Vihapuheet ovat myös muuttuneet väkivallanteoiksi vähemmistöjä ja heidän oikeuksia vaativia kohtaan. Kansalaisten luottamus viranomaisiin ja demokraattisesti valittuihin päätöksentekijöihin on lisättävä vahvistamalla oikeusvaltioperiaatetta.

Terrorismia voidaan ennaltaehkäistä poliisin ja muiden viranomaisten yhteistyöllä, tiedonhankinnalla, perusoikeussuojaa lisäämällä ja syrjintää vähentämällä sekä puuttumalla

sosiaalsiin ongelmiin ja puuttuviin tulevaisuusnäkyisiin. Kansainvälisesti kiireellistä on saada aikaan rauha esimerkiksi Syyriaan, Palestiinaan, Irakiin, Afganistaniin, Jemeniin ja Libyaan. Tiedustelua tarvitaan globaalisti verkottuneessa maailmassa valtiojohdon päätöksenteon ja viranomaisten toiminnan tueksi rikollisuuden, sekä kaikenlaisen terrorismin ja äärioikeiston väkivallan ehkäisemisessä. Tarvitaan viranomaisten välistä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa. Tälle toiminnalle tarvitaan kuitenkin selkeät rajat. Tehokaskaan tiedustelu ei puutu terrorismin ja väkivallan juurisyihin.

Tiedustelulle pitää säätää tarkat lailliset puitteet ja valvontamekanismit. Tietoverkkoihin kohdistuva massavalvonta uhkaa yksilön perusoikeuksia. Lainsäädännön pitää mahdollistaa viranomaisten tehokkaan puuttumisen terrorismiin ennalta. Kiireelliseen perustuslain muutokseen ei ole syytä siviili- ja sotilastiedustelulakien vuoksi. Massavalvonta ei ole ratkaisu poliisin ja muiden viranomaisten henkilöresurssien vähyteen.

Tiedustelulainsäädäntö ei saa mahdollistaa vapaan demokraattisen yhteiskunnan tukahduttamista. Tiedonvaihto ulkomaille ei saa johtaa Suomen kansalaisten perusoikeuksien kaventamiseen. Tiedonvaihtoon ihmisoikeuksia rikkovien maiden kanssa tulee suhtautua erityisen pidättyvästi. Pakolaisuuden merkitystä sisäisen turvallisuuden kannalta kielteisenä asiana ei tule liioitella. Maahanmuutto - pakolaisuuskin - on syytä nähdä yhteiskunnalle myös mahdollisuutena. Oikeus paeta vainoa ja sotaa sekä tavoitella ihmisarvoista ja turvallista elämää toisaalla on jokaisen oikeus. Turvapaikan hakeminen on perusoikeus, ja oikeus perhe-elämään kuuluu tulotasosta riippumatta kaikille. Turvallisuutta ei rakenneta rajoja sulkemalla ja rajapolitiikkaa tiukentamalla.

Sisäiseen turvallisuuteen kuuluu oleellisena osana myös huoltovarmuus. Se koskee esimerkiksi elintarvikkeiden riittävyttä poikkeustilanteissa. Nykyaikana keskeisessä asemassa on sähkön saannin turvaaminen. Järkevästi mitoitettua ja ennalta rakennettua huoltovarmuutta voidaan tarvita myös sellaisissa poikkeustilanteissa, joiden ei tarvitse millään tavalla liittyä sotiin tai aseellisiin konflikteihin. Tällaisia tilanteita voivat luoda myrskyt, suuronnettomuudet, tai infrastruktuurin pettäminen.

Vasemmistoliiton tavoitteita:

(1) Kaikki ihmisiin kohdistuva väkivalta ja omaisuuden tarveleminen on tuomittava. Hyvinvointivaltion poliittista radikalisoitumista ja rikollisuutta ennalta ehkäiseviä palveluita vahvistetaan. Sosiaalista oikeudenmukaisuutta edistetään ja syrjäyttämistä ehkäistään.

(2) Terrorismia torjutaan ja terrorististen järjestöjen toimintaedellytyksiin tietoverkoissa puututaan viranomaisten tehokkaalla yhteistyöllä ja resursseja lisäämällä. Pitkällä aikavälillä terrorismia ehkäisevät tehokkaimmin jo ennalta rauha ja kestävä kehitys konfliktialueilla.

(3) Vierastaistelijaksi ja palkkasotilaaksi lähtemisestä säädetään lailla.

(4) On tärkeää, että tiedustelutoiminnasta säädellään lailla ja että sitä valvotaan parlamentaarisesti. Tiedustelulainsäädäntö ei saa avata mahdollisuutta viranomaisten mielivallalle, eikä verkkotiedustelu saa merkitä massavalvontaa ja urkintayhteiskuntaa. Luottamuksellisen viestin suojasta on noudatettava Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ja Euroopan unionin tuomioistuimen linjauksia.

(5) Demokraattisen keskustelun ja laadukkaan journalistientiedonvälitys turvataan tukemalla tiedotusvälineiden toimintaedellytyksiä. Yleisradion riippumattomuus ja rahoitus turvataan. Vihasivustojen ja valeuutissivustojen toimintaan puututaan tehokkaammin ja tarvittaessa sivustoja suljetaan.

(6) Huoltovarmuuden kannalta keskeinen infrastruktuuri pidetään yhteiskunnallisessa tai vähintään kansallisessa omistuksessa. Sähkösiirron jakeluverkot palautetaan julkiseen omistukseen.

(7) Voimakeinojen käyttö rajataan viranomaisille. Poliisille annetaan riittävät resurssit huolehtia kansalaisten turvallisuudesta. Yksityisen vartiointitoiminnan kasvua ei tule suosia. Väkivaltaiset katupartiot kielletään, ihmisten on voitava liikkua ilman pelkoa ja väkivallan uhkaa.

(8) Suomen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka perustuu kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin. Pakolaisia ja turvapaikanhakijoita otetaan vastaan ihmisoikeuksia kunnioittaen ja Euroopan maiden kesken sopien.